

I. je minljivo-pretekli čas, kakor: sim bil, fui, ich bin gewesen;

II. pa ponavljajno - ali poprijemavno-pretekli čas, kakor: sim bival, eram, ich war. Vender so té, in enake forme takó zaptujene, de bi jih smel morebiti komej pénsnik le v visokim petji kterikrat sukati. Ščasama bi utegnile morebiti kej okrévati. Ako Slovenija vstane, se bo še marsikej ž njo vred zbudilo.

35. §. Trojni glagolski pregib v-am, -em, -im počítiti, bi utegnulo bolje biti, de bi se v zgleidih na 35. str. tudi veznica (Bindungsvocal) -a, -e, -i h končnici -m privzela, ter bi: kal-am, pèhn-em (pah-n-em), suš-im, namesto: kala-m, pèhne-m, suši-m stalo. — Veznica v pregibih je lepa ravnoličnost ali analogija z gréskimi spregami. —

37. §. I. 1. — V tim odstavku se bere: „Glagoli na ..-jim (namreč v 1. osebi zdajn. časa) zaveržejo -jim, in nič né pristavijo. Govorjenje je v izličenji velévnik (imperat.). To pravilo ne veljá sploh, za Krajnce že celo ne, kteri pri glagolih 4. sprege (4. form), ki se namr. v nedoločivniku (infinit.) v -iti izhajajo, -i v velevniku, (razun druge enobrojne osebe) čersto zategujemo. Práv bibilo po unim pravilu postavim: pój, stój in enake, ki niso 4. forme; ne pa: dój, táj, rój, ampak: dóji, táji, rôji. Ako jih nategnemo, -i noglás dobí, namreč: dojite, tajite, rojiva i. t. d. Ravno pri glagolih 4. forme je razlika v naglasu med štajarskimi in krajnskimi Slovenci, takóle:

Krajnsko:		Štajarsko:	
Sedajnik (praesens)	učiva govoritě dobimò tajimò vábimò vózimò čistite i. t. d.	Sedajnik	učiva govorite dobimo tajimo
Velevnik (imperat.)	učiva govorite dobimo tajimo vábimò vozimo čistimo i. t. d.	Velevnik	učiva (účva) govórite (govórite) dóbimo (dóbmo) tájimo (tájmo) vábimò (vábmo)

39. §. Glagoli I. sprege (1. forme, ki se v infin. v — ti končajo) z ločivnima čerkama (karakteristikama) *g* in *h*, spreminjajo ločivne v sedajnim času (praes.) v *š* in *č*, postavim: strig-el, vleč-el, sedajnik: striš-em, vleč-em. Po pravilu te slovnice — se vé, de na ondišnje vsakdanje govorjenje optim — taki glagoli tudi v velevniku (imperat.) šumeča soglasnika *š* in *č* ohranijo; vender je bolj pravilno, kar gosp. pisavec od tacih glagolov v pazki † pravi, de namreč glagoli pod brojem 4. in 5. imajo včasí v velevnim načinu tudi *c* in *z* postavim: pèci, .. pecimo, sézi i. t. d. — Namesto včasí, je želeti, de bi se zmiraj tako pisalo, kér bi se s tim tudi velevnik (imperat.) od nedoločivnika (infinit.) lahko ločil. Takó bi tedaj bil velevnik: rêci, pèci, tèci, tolci, vléci, lézi, sézi, strízi i. t. d.; nedoločivnik pa: rêci, pèci, tèci, tolci, vléci, léci, séci, stríci i. t. d. Da je ta oblika pravna, ni dvomiti, kér večí del Slovincov tako govori, staroslovenska slovnica poterdi, in druge sedajne slovenske ali slavijanske narečja pričajo.

V razverstovanji glagolov v šest redov je réd učniga Dobrovskiga in njegovih nasledovavcov nekoliko spremenjen, kér so namreč glagoli tiga ali tiga reda semtertje v družiga preneseni. Takó so postavim: nekteri

z odperto koreninico: da-m, da-ti, zna-m, zna-ti, nadja-m (se), -ti, iz perve sprege v peto; stojim, sta-ti, bojim (se), ba-ti, pa iz perve v tretjo prestavljeni i. t. d.

(Dalje sledi.)

Nove slovenske bukve.

V Celji so dodelali nove abecedne bukvice za prvi slovenski klas v novim pravopisu, pod nadpisam: „Mali Blaže v prvi šoli, kako se hitro brati učí.“ Gosp. Blaznik jih bo mende kmalo v natis vzel. Práv pripravne bukvice bodo, ki se z abecedo začné in vado v branji (čitantji) práv lepo učé, in za berilo veliko práv podučnih reči mnoziga zapopadka obsežejo. Pregledali smo rokopi in nove bukvice že naprej priporočimo. — Pri ti priliki priporočimo vnovič tudi slavno knjigo: „Blaže in Nežico v nedeljski šoli“, ktere so zares bukve za vse potrebe. Novi natis je létas na svitlo prišel v novim pravopisu. Po naših mislih ni boljših bukev za slovenske šole, kakor so té, ktere so že same v stanu, imé slavniga škofa Slomščka na vse véke ohraniti.

Novi slovanski časopisi.

Pravi Slovenec v Ljubljani; vrednik gosp. Malavašič. Katoljški list zagrebački; vrednik gosp. korar Štefan Mojses.

Slovanske družtva.

Slovanske družtva so zdej: 1) Lipa slovanska v Pragi, 2) Družtvo slovansko v Ljubljani, 3) v Gorici, 4) v Gradcu, 5) v Celjovcu, 6) v Terstu, 7) lipa slovanska v Zagrebu.

Nova volitev deržavniga poslanca za Krajnsko.

Gosp. Dollschein iz Logatca se je odpovedal poslanstvu; torej bo namesti njega volitev. — Opravilo poslanca je težka reč. Kar so vam Novice pri vsih volitvah priporočevale, vam svetjejo tudi zdej. Volíte možá, ki ima potrebne velike vednosti za tako imenitni postavo dajavni poklic; volíte možá, ki svojo deželo dobro pozná in ki svojo slovensko domovino tudi resnično ljubi. Kakor véste, sedí veliko poslancev v zboru, ki imajo le dve besedi v celim svojim premoženji „Ja“ ali pa „Ne“. S tem pa se ne doseže nič. Pomislíte tedej na tanjko, de ne boste volili napéno!

Iz deržavniga zbora.

Spet je en teden preteklo — pa smo še tam, kjer smo bili. Pred novim létam bo težko kaj z začetkam ustave. Brali ste v 49. listu Novic, de se je v drugi Kromeriški seji zbor zlo pričkal: ali imajo nepostavni zapisniki (protokoli) poslednjih 4 puntarskih dnéh na Dunaji veljati ali ne? zató ko bi veljali, bi se s tem punt opravičil — in slišali ste, de so bili ti zapisniki z 143 glasovi proti 124 zaverženi, kar je po pravici. De se imajo ti zapisniki zavreči, so rékli izmed slovenskih poslancev: gosp. Ambrož, gosp. Černe, gosp. Fluk, gosp. Gajer, gosp. Krajnc, gosp. Miklošič, gosp. Ulepič — več družih naših pa ni bilo pričujojih. — Kaj mislite, kdo se je pa oglasil, de se imajo ti nepostavni zapisniki poterđiti? gosp. Sever in pa gosp. Štercin!!! Kaj ta dva možá nista vedila, de krajnska dežela je prekléla Dunajski punt?

Slovensko vino v Ameriki.

Undan sim v Ljubljani ponevedama na gosp. Premuta, rojeniga Krajnca iz Semiške fare, naletel. Ta

je tisti Beli Krajnc, ki ga je pred nekolikimi léti kupčija v severno Ameriko pripeljala. Zdaj je kupec v Šent-Luizi, in pravi, de se mu práv dobro godí. Právil mi je tudi, de so Šent-Luizani v sedmih létih šest novih katoljskih cerkvá sozidali, in de so silno veliko denarja v to obrnili. Tudi sim zvedel od njega, de je veliko semiški ga vina nakupil, de ga bo v Ameriko peljal, in ondi z njim kupčeval. Ta čast se mende slovenskimu vinu še ni zgodila, de bi ga bil kdo v Ameriko vozil. Slovenci! le naprej v vsih rečéh. Lovre Pintar.

Prošnja.

Veliko, ali saj precej dobrih slovenskih besed se sémtertjé po deželi najde, ki jih še v nobenim besednjaku ni; kdor kej tacih vé, ali sliši, naj bi jih zdaj po Novicah oznanil, de, ako se poterdijo, bi se v besednjak sprejele, kateri je ravno v délu. — Upati je, de bodo izdelovalci besednjaka vse tečaje Novíc skerbno prebrali, kér je tudi ondi marsikej dobriga hranjeniga, kar še v besednjakih ni. Pri novih besedah pa bi se moglo kako znamnje pristaviti, de bi se ločile od unih, ki so med ljudmi v navadi. Ud slov. zbora.

Novičar iz Ljubljane.

V saboto so bile v Ljubljani slovesne bilje za ministra Latoura, kteriga je Dunajska kervoželjna derhal umorila. — V pondeljku zvečer je bilo celo mesto razsvitljeno v čast našimu novimu Cesarju. Narodna straža je z baklami in muziko skozi mesto šla, in „živi, živi cesar Franc Jožef I!“ je donéto po mestu, ki v novim Cesarju tudi Ferdinanda časti in ljubi. V torek ob desetih je bila slovesna sv. maša v ravno ta namén. Zvečer je bilo gledišče razsvitljeno. — Iz Dunaja je prišel kakor na druge deželne vladarstva tako tudi na naše ukaz od novih ministrov, de se imajo vsi cesarski služabniki po novim ministerskim vodilu, kteriga smo v 49. listu Novíc na znanje dali, na tanjko deržati, sicer imajo koj službo zgubiti; nasproti pa jim obljubi ministerstvo, de jih bo z vso močjó podpiralo, de se bojo postavé povsod spodobno spoštovale in de se ne bo terpélo, de bi kdo postavé zaničeval, mir in varstvo dežele spdkopoval. Tako je práv! — Gosp. Miha Žeravec, registrator pri grajš. grunt. bukvah je položil ministerstvu nektere svete, kakó nej bi se stan delavcov v njih in dežele prid poboljšal. Ministerstvo je pohvalilo dobro voljo gosp. Žeraveca, in je réklo, de bi bilo práv, ako bi tisti, ki so v stanu, kaj pametniga in pošteniga iz svoje skušnje svetovati, svoje misli razodeli. — V Teržiču je bila predposlednja nedeljo Krajnska narodna straža, ki je Teržičsko obiskala, z veliko častjó sprejeta, in gosp. J. Peharc jo je s slovenskim nagovorom med milim nebam pozdravil; „živijo“ Cesarju Ferdinandu, Cesarju Francu Jožefu — in poslednjič tudi Slovenski deželi so bili práv serčni. Slovenski nagovor, sploh z veseljem zaslišan kaže, de prebivalci Teržiča maternimu jeziku niso tako nasprotni, kakor nekteri mislijo. Na en mah-ljej ne pade drevó — pačasi se bomo že vsi zdramili, de smo Slovenci, in de nam je čast Slovincam biti. Kar je krajnskiga regimenta še zdej dá má bilo, bo te dni vse šlo nad Ogre, namesti naših bojo pa Horvatje tačas tukaj. — Pondeljku je šlo 10 Ljubljancev v Olomúc in Prago, novimu Cesarju v imenu krajnske dežele spodobno poklonit se, in se mu priporočít, — starimu Cesarju pa se zahvalit za podeljene dobrote. —

Urno, kaj je noviga po svetu?

Madžaroni, ki so se spuntali proti Cesarju Ferdinandu, tudi noviga Cesarja nečejo spoznati. Vojskovodja Vindišgréc in Jelačić sta Dunaj že zapustila in sta se na Ogersko podala. Sliši se, de naša armada proti Mažarone snese 2krat sto tavžeut móž, in de bojo Cesar samí tudi v vojsko šli, ktera se bo te dni začéla. Prešporck, kjer je začéla kolera hudo moriti, je, kakor časopisi govore, že v oblasti naše armade. Tudi Buda-Peštu ne kaže nič družiga. — Novi Cesar so gosp. Suplikača vojvoda Serbskiga poterdili in tudi s tem na znanje dali, de Ogersko kraljestvo ne bo več, kakor je dozdej bilo, le Madžarska dežela. — V Rimu vlada brezpostavnost; sv. oče papež so zdej v mestu Gajeti na Neapolitanskim, kjer sta Jih kralj in kraljica s serčnim veseljem sprejela. Sveti oče so mogli na skrivnim v obleki pisarja iz Rima úiti. Parski poslanec Jih je odpeljal. — Na Francoskim volijo vladar-niga predsednika, ktera volitev ni le za Francoze, temuč za celi svet silno jmenitna, kér od te volitve visi mir ali vojska Evrope. Če ne bojo izvolili krepkiga možá, ki bi z mogočno roko nepokojne Francoze vladal, bo pa huda za vse. — Višji škof Rajačić v Karlovcu je patrijarh, gosp. Metel Osegovič, slavni Hrovat, pa ministrialni svetovavec pri ministerstvu notranjih opráv izvoljen. — Po poslednjih Novicah so madžarske mesta Marmarož, Kašau in Eperies še tudi v oblasti naše armade.

Slovenski pregovori

nabrani od gosp. prof. Drja. J. Zupana.

Bolje samimu biti, kakor poštenje zgubiti. — Brez denarja do solarja, brez solí domú. — Brez glave storjeno, gotovo skaženo. — Brez gnojá ni prosá. — Brez kvasa kruh ne shaja. — Brez palice ne hodi! — Brez potú ni medú. — Delj se gré, delj kažejo. Danes meni, jutri tebi. — Darovanimu konju ne glej na zobe. — Dekliški glas gre dalječ vas. — De se človek dima ne nadimi, ognja se ne bo nagrel. — De sim černa, nisim ciganka. — Denar želézne vrata prebije. — Dober med, vender perstov ne snej. — Dober prijatelj bolji ko denár. — Dobro volje možnjo kolje. — Dobrimu vinu vehe ni treba. — Dobro blagó se hvali samó! — Dobro domá, kdor ga imá — Dobro povsod, nar bolji domá. — Dokler protje mladó, viti lahkó. — Dokler konja lové, mu ovsa molé. — Dolga ljubezin gotova bolezin. — Dolgo živel, kmalo umerl. — Dosti osine, malo požrè. — Dosti prijatlov, dokler jedó. — Dosti psév snedó volká. — Do tretjiga gré rado. — Drag kruh, kjer denarjev ni. — Družica, lisica lisica. — Dvakrat se v mlinu pové. — Dva loša, izbila Miloša. — Dvoje psov na kost eno, koljeta se mej sebo. —

Današnjimu listu je perdjan 25. dokladni list.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajuji	
	16. grudna.		11. grudna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	40	2	30
1 » » banaške	2	50	2	48
1 » Turšice.....	—	—	1	36
1 » Soršice.....	1	52	—	—
1 » Rži.....	1	44	1	40
1 » Ječmena.....	—	—	—	—
1 » Prosa.....	1	27	1	26
1 » Ajde.....	1	12	1	15
1 » Ovsa.....	—	51	—	49